

Recordatio

A magyar közigazgatás-tudomány emblematikus személyisége, Prof. Dr. Dr. h. c. Lőrincz Lajos, az MTA rendes tagja, akadémiai székfoglalójában a következőket hagyományozta a szakterületért érdemben felelősséget vállalni tudóknak:

„A közigazgatási komparatiztika fejlesztése a közigazgatással foglalkozó tudományok között az eddigieknél nagyobb figyelmet érdemel, helyet kell kapnia egyetemeink, főiskoláink oktatási programjaiban, továbbá erősíteni kell azokat a kutatási és dokumentációs központokat is, ahol a közigazgatáshoz szorosabban vagy lazábban kapcsolódó tevékenységek feloldozása történik.

A legnagyobb nyereség, amelyhez az összehasonlítás révén hozzájuthatunk, mégis az abban a közismert megállapításban való ismételt megerősödésünk, hogy a magyar közigazgatás fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez nélkülözhetetlen a külföldi minták ismerete, a munkát azonban azoknak kell elvégezniük, akik ismerik az adaptáció sikerességéhez szükséges történeti, politikai és kulturális feltételeket.”¹

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szenátusának elhatározása teremtett kivételes alkalmat arra, hogy a kiváló professzor névadója legyen az egyetem központi épületében lévő egyik előadóteremnek.

Ritka alkalom, s megtiszteltetés ez a felkért méltatónak, hiszen az oktatótárs, a barát rendkívüli egyéniség volt. Elsőként hangsúlyozandó, hogy nagyon eredményes kutatóként dolgozott, illetve hogy rendkívül szellemes, tisztelt oktatóként működött, de ugyanígy fáradhatatlan szervező, újtító, bölcs tudománypolitikus és nem utolsósorban korrekt barát volt.

A sors úgy hozta, hogy négy évtizeden át – az Államigazgatási Főiskola alapításától, 1977-től – kollégák és barátok voltunk, s lettünk a közigazgatási szakemberképzés megszállottjai. Lőrincz magával ragadó egyénisége példaként szolgált valamennyiünknek. Szeretnék azonban még mélyebb jelentéstartalmú szavakat használni, amelyek mind meggyőzőek és igazak is. Reneszánsz ember volt, rendkívüli kultúrájú, fantasztikus olvasottságú egyéniség, akit egész életében az irodalom-, a művészetszeretet jellemezett, s aki családjával együtt nagy világlátások részese lehetett.

A professzor három alkotóműhelyben élte szigorú tudományos meggyőződés szerinti életét. Elsőként említendő az MTA Jogtudományi Intézete, majd közbülső állomásként a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán az oktatás, illetve – egy cikluson át – a dékáni tisztség betöltése, és végül a nagy elköteleződés színhelye, a sok stáción átment Államigazgatási Főiskola, mely két évtizeden keresztül önállóként funkcionált, s 2000-től, az egyetemi integrációktól több névváltozással lett egyre eredményesebb: így Köz-

---

1 LŐRINCZ Lajos: *Összehasonlítás a közigazgatás kutatásában – Székfoglalók a Magyar Tudományos Akadémián*, Budapest, 2000.

gazdaság-tudományi és Államigazgatási Egyetem Államigazgatási Karaként, a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Karaként, majd 2012-től a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Közigazgatás-tudományi Karaként, s jelenleg az NKE Államtudományi és Közigazgatási Karaként jegyzett. A felsorolt szervezeti formációk aktív színhelyei voltak, a legutóbbi változatot azonban már csupán szellemisége hatja át, a Ludovika II. emeleti Lőrincz tantermére utalással.

A professzor életútjának állomásai is figyelemre méltóak. Debrecen a szülőváros és a gimnáziumi évek, míg Szeged a jogi kari tanulmányok színhelye. Szembetűnő, hogy a szegedi jogi fakultás milyen bőkezű a közigazgatási orientációjú képzést tekintve. Lőrincz mellett kutatótársa, Rácz Attila professzor említendő, de itt kapott diplomát az NKE professzor rektora, Patyi András is, itt volt tanszékvezető professzor Tamás András, az NKE emeritusa, nem említve az Alkotmánybíróság volt elnökét, az NKE kutatóprofesszorát, Paczolai Pétert, és az ez idő szerinti igazságügyi minisztert, a szegedi kar professzorát, Trócsányi Lászlót.

Kiemelten kell említenünk az e karon működő, évtizedekig oktató Kovács István professzort – túlzás nélkül állíthatjuk –, a magyar közjog újkori géniuszát, akinek Lőrincz Lajos a pályára irányítást, a kutatói karriert köszönheti. Példa lehet számunkra a két ember kapcsolata. Ennek írásos lenyomata, az MTA elhunyt tagjai, így Kovács István feletti emlékbeszéde Lőrincznek: „Nemcsak munkatársa, munkásságának nyomon követője voltam, hanem tanítványa is, a mester-tanítványi viszony még akkor is fennmaradt, amikor már barátokká, akadémikus társakká váltunk, hiszen mindvégig magázódtunk.”²

Lőrincz annak a generációnak a tagja, amelyik a tiszteletet, a barátságot az emberi kapcsolatokban lételemnek tartotta. Magával ragadó egyénisége, humora, példabeszédei, meggyőző érvelései a kollégákra, hallgatókra egyaránt hatottak. Kedves, segítő egyéniség volt. Nem a manírok tették naggyá, hanem tudása, jelleme, teljesítménye. Kiváló tanszéke volt, munkatársai közül ma is többen itt vannak közöttünk és örökítik tovább a professzor szellemiségét.

Nemcsak honunkban, hanem külföldön is tekintélynek örvendett. Kiváló nyelvtudása, amerikai angol nyelvterületi kapcsolatrendszere, a Nemzetközi Közigazgatás-tudományi Intézetben betöltött tisztségei, a francia kapcsolatok, az Aix-Marseille-i Egyetem díszdoktorsága egyértelművé teszik, hogy elismert, kiváló szaktekintélyként tisztelték.

Gazdag publikációs tevékenysége, 200-as publikációs listája minőség, s a mai „gyermek-tudományosfolyóirat-besorolások” és különböző manipulatív indexek, „citációs cirádák” nélkül is egyértelmű a tudományos publikációinak értéke. Kutatási területein – a közigazgatás személyi állománya; a közigazgatás intézményrendszere; az összehasonlítás a közigazgatásban – született eredményei megkerülhetetlenek közigazgatás-tudományunkban.

Meggyőződéssel vallotta, hogy a közigazgatás eddigi története azt a főként zoológusok, ökológusok, kultúrantropológusok által megfogalmazott tételt látszik igazolni, hogy nem egyedül a változás a túlélés garanciája, hanem olykor a változatlanság is. Ám mára a világ egységes lett: „...minden ellenkező irodalmi, politikai, intellektuális és vállalkozói érdekközösségek, nemzetközi bűnszövetkezetek által megfogalmazott és támogatott kívánság, tuda-

2 LŐRINCZ Lajos: *Kovács István (1921–1990) – Emlékbeszédek az MTA elhunyt tagjai felett*, Budapest, 2001.

tos akciózás ellenére a valóságban a közigazgatás, vagyis a köz érdekében kifejtett kormányzás szerepe megállás nélkül növekszik. [...] A kis állam vágya illuzórikus, noha bizonyos előnyökkel járna, egészében véve társadalmi anarchiát eredményezne. Erős organizatorikus és szolgáltató feladatokat ellátó közigazgatás, szigorú társadalmi ellenőrzés alatt, civil szervezetek aktív működése mellett oldhatja meg mindazokat a feladatokat, amelyekkel az emberiség a közel- és távoljövőben szembe találja magát.”³

Végezetül Lőrincznek a Kovács István feletti emlékbeszédéből kiemelve az elismerő köszönő gondolatot, ezt kölcsönvéve zárom Lőrincz Lajos méltatását:

„S ha végignézünk a jelenlegi alkotmányjogi közjogi kutatási világban, alig találunk olyan elismertebb szakembert, aki ne tanítványa vagy – az idő hogy szalad! – tanítványának tanítványa lenne. Igazi iskolateremtő tudós volt, s ha van, ami tudományos közleményein kívül megőrzi hírnevét, az bizonyosan tanítványainak hálás emlékezte.”⁴

Igen – ennek példája ez az ünnepi „tanterem-keresztel” is!

Prof. Dr. Máthé Gábor
professor emeritus

---

3 LŐRINCZ Lajos: *Közigazgatás: Tegnap, ma, holnap*, Acta Jur. et Pol, Szeged, 1996, 353–354.

4 LŐRINCZ Lajos: *Kovács... i. m.*, 11.

